

تورک یوردی

تورک ادب‌اقلری مرکزی هیئتی طرفندره نشر اولنور.

جلد ۲

حزیران ۱۳۴۱

نومرو ۹

ييلان طاشلىرى ، پان زهر طاشى

(يادە) بىرە و يىشم طاشلىرى : توركلردە ، چين و هنرستاندە

كرك تاريخه و كرك انسانلرك بوكون دخى محافظه ايتمش اولدقلىرى برچوق
ظنلره و اعتقادلره باقار ايسهك تاريخك قيد ايدەمدىكى زمانلردن برى انسانلرك بر
طاقم قيمتلى ، قيمتمىز طاشلره عادت خارچندە مزيىتلر ، قدرتلر عطف ايتمش
اولدقلىرى ، آنلردن برچوق خصوصاتدە مدد ، شفاء ، حيات اومدقلىرىنى كورپرز.
الماسدن طوتكيزدە يمن طاشى وقان طاشلىرىنە قدر بوتون ذقيمت طاشلرك ايرى
ايرى خواص شفائىلرىنى صايىق - براز اوغراشمق شرطيله - هيچدە كوچ
برشى دكلدر . فقط بز بورادە او شموللى موضوع اوزرندە دورمق نيتندە دكلز.
مقصدمن (فولقلور) خلقىياتە عائد تبعلريله طائينمش اولان ميستر (و . ر .
هاللى دەى) ك صوك ايلر ظرفندە نشر ايتمش اولدينى (اسكى و يكي خلقىيات
تبعلرى) نام اثرندن (ييلان طاشلىرى) عنوانلى بابى نقل ايتكدرد . (ليوهرپول)
دارالفنونندە « تاريخ قديم » مدرسى اولان و آتتە دارالفنونندەدە چالشمىش بولان
بوذاك صوك اثرينك برنجى بابى « توركيه قبطيلرى » نە عائد تببع تشكيل ايدىور ،
صوك باب ايسه دها ائى برتعبير ايله (پان زهر طاشلىرى) ديهيله جكمز (ييلان
طاشلىرى) نە عائددر . بويله غريب خاصهلىرى حائز طاشلردن بحث اولوركن
توركلرك (يادە) ياخود (يدە) و بعضاً (يشم) ديدكلرى مشهور تاريخى و معجزه
طاشلىرى البت اولاً خاطر مزه كلير . فى الحقيقه توركلرك يادە (يدە) طاشلىرى
حقندەكى تعريفاتدە بردن برە (پان زهر) اولمق خاصه سنە تصادف ايتمه يورز . مع مافه

یاده طاشنك بویله بر چوق خاصه لری احتوا ایتدیكى الك سطحی بر تتبع ایله ده
آكلاشيله بیلیر. ضیا كوك آلپك «تورك توره سی» نك ۲۹ نجی صحیفه سنده دیوركه:
«قدیم توركجه ده سحر ك بر آدی ده «یات» در . فقط بوسحر بالخاصه (یات
طاشی) نامی ویریلن (یشم) طاشنك قدسینه استناد ایدیور. (یاده، جده طاشی)
کبی تعبیرلر هب بو (یات) کله سندن کلیر [فرانسزجه سی Jade] . یات طاشنه
(یاغموور طاشی و حجرالمطر) ده دیرلر . کویا بونی حضرت نوح اوغلی یافته ،
اوده اوغلی (تورك) و ویرمش . بوطاشك برچوق خاصه لری وار: صویه قونیلیرسه
یاغموور یاغار ، آتک یله سنه آصیلیرسه سیاحت اشناسنده سرین برروز کار اسر ، بر
بزه صاریلوبده یانغینه آتیلیرسه یانغین درحال سونر وحقی ایچنده صاریلدیغی بزه
آتشدن اوافق برضرر بيله گلز . بوطاش واسطه سیله قار ودولو یاغدیرمق ، یاخود
کوتو هوایی ائی هوایه چویرمك ممکندر . یوزوك قاشی ، کمر قاشی بوندن
یاپیلردی وذاتاً (قاش) اساساً بوطاشك اسمیدر ، کاشغرده بیاضنه (آق قاش) ،
سیاهنه (قاره قاش) دیرلر . شامانلر بوطاش واسطه سیله چوق ایشلر یاپارلر ،
جنلری قوغلرلر ، خسته لری تداوی ایدرلر . بوطاشی استعمال ایدن (شامان) لره
(یداجی) دینیلیر»

کوریلدیورکه : شامانلر ك النده یده (یاده) طاشنك قوتلری ، خاصه لری
کیتدکجه آرتیور ، بوتون خسته لقلره شفا تشکیل ایتك مرتبه سنه چیقور ؛ عادتاً
برطاسم ماهیتی اکتساب ایدیور . [۱]

یوقاریده (یده) طاشی صویه قونیلیرسه یاغموور یاغار دینیلدیور . بوقدیم
عنعنایی بوکون طیبی برچوق شرائط و اسلامیت آلتنده دکیشمش اشکالیه
آناطولیده ده کوروب طانیق ممکندر . بعض محللرده یاپیلان یاغموور دعالرنده
صاییلی عددده بر طاقم کوچوك طاشلر اوزرلرینه آیات قرانیه اوقوندقدن صوکره
[۱] (یشم) یاخود (یده) طاشی ایچون تورك منقبه لرده شوپله برایز کوریلورز :
«هووی - هو» تورکاری حکمداری (بوغو خان) . رؤیاسنده آق صاقلالی
وآق دکنکلی بر اختیار کوروندی و آکا فیستیق شکنده برطاش ویره رک : «بوطاشی
صاقلادیفکز مدیحه دنیانك دورت بوجاغنه حاکم اوله جفسکز ..» دیدی .

بر طور بهیه قونیایر وصویه آتیلیر . حرب عمومینک قوراق ویاغمورسز سنه لرندن
بری ایدی ؛ رمضان اتناسنده بالمناسبه بارطین ده بولنیور ایدم ؛ دره نك اوزرنده کی
کوپرودن کچرایکن اوزون براییه باغلانمش برقاچ بویوچک طاشک دره نك ایچینه ،
صویه آتیلوب براقیلمش اولدینغی کورده رک سببی سوردم . بارطینده آیلردن بری
یاغمور یاغمادیغی جهته یاغمور یاغدیرمق اوزره بوطاشارک ، اسکی برغننه یه توفیقا
اییه باغلانوب صویه آتیلدینغی سویله دیلر ... دیمک که : یاغمور یاغماسی ایله صویه بویوک ویا
کوچوک برطاش براقیلماق آراسنده ؛ بو ویاشوشکلده برمناسبت بو کون بیله موجوددر . [۱]

ینه ضیا کوک آلب بک (ملی تبعلر - صائی ۳ - صحیفه ۵۴) دیورکه :

• بوطاشک چینیلر آراسنده معروفیتنی (تاتوئیزم) ک سکز تقسیماتندن برنجیسی
اولان (کوک) شموللری آراسنده بولماسندن آکلایورز . بوطاشک اسکی تورکلر
آراسنده کی معروفیتنی عرب وعجم منبعلری ده بیلدیریور : اولان (ابودلف) ک
سیاحتنامه سنده بوطاشدن بحث ایدلمکده در . اوزرنده اسم اعظم منقوش اولدینغی
جهته بر چوق خواصه ، مثلاً یاغمور یاغدیرمق خاصه سنه مالک اولان بوطاشی ،
نوح علیه السلام یافته ویرمشدی . (روضة الصفا) ده داخل اولدینغی اوزره برچوق
عجم تاریخلرنده ، (معجم البلدان) واولردن نقلاً بزم تاریخلرده ، مثلاً (جام جم
آیین) ده بوندن بحث ایدلمکده در . ظهیرالدین بابر زمانده تورکلر آراسنده حالا
(یاداجی) لره ، یعنی بوطاشه مالک اوله رق اونکله خارق العاده شیر یابان آداملره
راست کلدیکمز کی عثمانلی شاعرلرینک بوطاشدن بحث ایتدیکی کورولمکده در...
بوراده ، تورکلر آراسنده بودرجه مشهور اولان طاشدن بحث ایدرکن ایکی
کله علاوه ایتمک ایسته یورز : بوطاش (یاده) ، (یادا) ، (یات) ، (جده) کی
شکللرده یازیلدینغی کی (یاده) ویاخود (یده) طاشی ایله (یشم طاشی) یکدیگرینک
عینی کوستریلیور . فرنکجه Jade شکلله (یاده) ویا (یده) نک برکله اولدینغی
شبهه سزدر . فقط خفیفی ، ثقیلمی اوقونمالی ؛ اسکی تورکجه مزه شیمدیکی بک چوق
تورکلردن دها چوق واقف اولان و انکلیزجه - تورکجه و تورکجه - انکلیزجه
دیکسیونرلریله معروف انکلیزملی (رد حاوس) کله یی خفیف فنجه لرله yede
صورتنده یازیور :

یده Jade و بالخاصه جبرائیل طرفدن نوحه ویریلش اولمقله مشهور بولنان یده طاشی که : آنکله یاغمور یاغدی ریر و یاغموری دوردوره بیلیردی .
شمس الدین سامی بك Jade کله سنی :
« یشم طاشی ؛ حجر کلیه ، صورتنده ترجمه ایدیور .
« ردحاوص » :

« یشم » کله سنی « ش » حرفی ساکت اوله رق کوستریور وفارسی اولدیغنی سویله یور . عوام لسانده Jeshème (یشیم) کبی اوفوندیغنی علاوه ایدیور .
شوده وار که : (یشم) انگلیزجه سنی Jasper اوله رق کوستریور که : فرانسزجه سی اوخالده Jaspe اولمق لازم کلیر .

Jade دینیلن طاش ایله Jaspe دینیلن طاش برمیدر ؟

شمس الدین سامی بك Jaspe طاشی ایچون :

« دونوق عقیق که یشمه بکزر ، دهنه .. » دیه تعریف ایدیور .

یوقاریکی تفصیلاته باقیله رق (یده) ویا (یشم) طاشنک یالکز تورکلر پیننده خواص شفاییه مالک عد ایدیلدیکنی ظن ایتمه ملی در ، بیرمانیاده ، شرقی هندستانده کوچوک هیکلر ، باردق ، طاس وسائر ظریف آثار صناعیه اعمالنده قوللانیلدیغنی بعض یرلرده اوقودیغمز بو طاش حقنده انگلیزجه : « مثل وافسانه دیکسیونری » نام برآرده شو سطرلری اوقویورز :

[۱] آوروپانک شمال اساطیرنده (اسفاندیناویا ، المانیا ، دانیمارقه ، انکلتره وسائر)

کدی نك تبدلات هواثیه اوزرنده بویوک برتائیره مالک اولدیغنه اینانیلیر ؛ شیمدی بیله انکلتر کیجیلری ، کدی بی حال تهیجده کوردکلری زمان « کدینک قوبروغنده قوجه بر فورطنه وار ! » دیرلر . شمالده ، فورطنه لره پینوب اوچان سحر بازلرک کدی شکلنده اولدیغنی سویله نیلیر . حتی فورطنه لی قره یل روز کارینه « کدی بورونی » دیرلر .

شمال میتولوژیسنده (کوپک) روز کار علامتی در . (قورد) ده بویله در . (قورد) ایله کوپک فورطنه معبودی (اودین) ک رفاقتنده بولنورلر . اسکی المان رسملرنده روز کار بر کوپک باشی ایله تمثیل اولنور . صاغناقلر بو کوپک باشنک آغزندن چبقار .

الحاصل (کدی) صاغناقلی شدید یاغموری ، کوپک ایسه شدید روز کاری اما ایلر .

(اودین) ک رفاقتنده اولمق مناسبتیه قورد کورمک اوغورلی عد اولنور .

شمال میتولوژیسنده « قورد آبی » کانون ثانی در .

« یدہ طاشی - بوطاشہ Divine stone (آلهی طاش ، یاخودالله طاشی) نامی ویریلہ رک هندستاندہ اہالی طرفدن ییلان سوقاسندن و سائر زہری حیواناتدن تحفظ ایچون طلسم مقامندہ اوستلرندہ طاشیرلر. هندستان خلقی بوطلسمک صرعہ، قوم علتی ، داملہ و سائرہ کبی خستہ لقاری دہ دافع اولدیغنه معقددرلر .. »

بو تعریفہ کورہ وضیا کونک آلب بکک (یدہ) نک چینیلر جہدہ مقدس اولدیغنی اشارت ایتہ سنہ نظراً بوطاشک توران ، چین ، هندستان کبی آسیانک قسم اعظم مسکونتی تشکیل ایدن واسع بر قطعہ دہ طلسم ماہیتنی حائر اولدیغنی میدانہ چقیور. (یدہ) طاشنک هندستاندہ بویله زہری حیواناتہ و بر جوق خستہ لقلرہ قارشى دوا عد ایدلمسی، طاسم ماہیتندہ طوتیلماسی عجاہانکی جنس اہالی آراسندہ در؟ عجاہ توران اولکک سندن اورایہ فاتح صفیلہ کیرن اہالی دہ می بوتلقی بہ داخل اولمشدر ؟ بوجہت شایان تحقیق اولقلہ برابر ، (یدہ) نک هندستاندہ زہری حیواناتہ قارشى بر طلسم، تورکستاندہ ایسہ یاغموور طلسمی طائینماسی، فکر مزجہ، قولایجہ آکلاشیلہ بیلیر برشی در : چوراق ، نہایتسز آسیای وسطی بوزقیرلرندہ یاشایان تورکلرک باشلیجہ دوشونہ جکلری جہت حیاتلرینی تأمین ایدن حیوانات سورولرینی بسلہ یہ جک اوت ، نباتات در ؛ بونباتاتک نشوونما بولہ بیللمسی ایسہ یاغموورلرہ احتیاج کوستیرر ، اکثر یا چولده ایچیلہ جک صو ایچون بیلہ یاغمووردن استعانہ ایدیلیر . الحاصل بوزقیرلردہ یاغموور حیات مسئلہ سیدر ، بر قوتلی طلسمی بولنمقہ لایقدر .

هندستاندہ ایسہ خلقک الک قورقدیغنی شی ییلانلر و بر جوق نوعدن زہری حیوانلر اولدیغندن (یدہ طاشی) بواقلمدہ دہ باشلیجہ اوتہلکک یہ قارشى بر طلسم عد اولمشدر .

دیگر جہتدن (یدہ) نک Divine stone (آلهی طاش و یاخود الله طاشی) تلقیبی دہ هندستاندہ بوطاشک تورکستاندہ کی کبی سماوی برماضی یہ ، بر منقبہ یہ مالکیتنی ایما ایتدیکنندن پک زیادہ شایان دقدر ، حتی بوکون هندستاندہ بویله بر منقبہ نک تحقیقی قابل اولوردہ بومنقبہ دہ تورکستاندہ کنہ مشابہ چبقارسہ توران عرقی مهاجرتلری ، فتوحاتی ایچون بروثیقہ مهمہ تشکیل ایتزمی ؟

ایشته کوریلپورکه : (یدہ) طاشی دہ بویله جه آشاغیده ترجمه سنی قارئلرمزه عرض ایدم جک اولدینمز Snake-stone « ییلان طاشلری » عددینه کیریور .
 بوندن باشقه برده ییلانجق علی ایچون بوکونه قدر قوللانیلان برطاقم طاشلر واردرکه : بونلر ییلانجق اولان عضو اوزرینه وضع ایدیلپور و اورایه یاپیشه رق برفائده شفایه تأمین ایدیورمش . حتی ارککلی دیشلی بوایشه مخصوص طونجیدن ییلانلر اولدینغی و بونلرک ییلانجق اولمش عضو اوزرینه باشلرینی یاپیشدیره رق صولر آقیتدیردقلری ده اینانلر آغزندن دویولمقده در . بو ییلانجق طاشلرینک نه جنس طاش اولدینغی او کرئمک فائده دن خالی دکدر .
 برده پان زهر طاشلری ده عوام آراسنده بو کون موجود و مستعملسه ده نه اولدقلری و منقبه لری ینه خلق آراسنده معلوم قالمش اولدینندن بوراده تفصیلات ویره میه جکز .

یوقازیکی مقدمه مزدن صوکره میستر (هالی دهی) ک یوقاریده بحث ایتدیکمز « اسکی ویسی خلیقات تبعلری » اثرندن « ییلان طاشلری » مبحثی نقله باشلاپورز . [۱]

ییلان طاشلری (پان زهر طاشلری)

سحری خاصه لره ، خصوصیه ییلان صوقاسنه شفا وزهره قارشی پان زهر اولمق خاصه لرینه مالک و « ییلان طاشی » دتیلن طاشلر حقنده کی اعتقاد عادتاً عمومیدر . دییه بیلیرز . زهرلی زاخفه لرک هر نوعنک بولندینغی وانسانلرک چوق ابتدائی شرائط آلتنده تهلکه یه معروض یاشادقلری صیجاق منطقه لره ییلان صوقاسنه قارشی دویولان شدتلی خوف وحشیه انسان حق ویرر ؛ فقط ییلانلرک آز وزهرلی نوعلرینک یک نادر بولندینغی غربی آوروپاده ییلان صوقاسنه قارشی حس ایدیلن شدتلی اندیشه لر ودریش اولنان تدبیرلر اولدجه موجب تعجبدر . کرک قرون وسطی (اورتادورلر) طبابتی و کرک صوک دورلر خلیقاتی (فولکلور) ، ییلان صوقاسنک خلقک مخیله سنده [۱] ییلان ییلی = اسکی شرق تورکستانک اون ایکیلی تقویمنده آلتنجی سنه در .

نصل درین برانطباع حاصل ایتش اولدیغنی کوسترمه جک ماهیتمه در . (پلینی) بیله
ییلان سوقاسنی مشهور خسته لقلر فهرستک باشه قویمشدر .

ییلان و ییلان سوقاسنه قارشى ویریلن اهمیت ایچون ، علی العاده انسانلرده
زاخفه لرك اویاندیردیغنی عادتاً سوق طبیعی یه بکزر . برحشیت واستکرا هک ده جوق
دخلى اولمق لازم کلیر . مثلاً شاعر (اومیروس) بیله « بر داغده ییلانه تصادف ایدن بر
آدمک حشیه تیرمه ره رک کری آتیلدیغنی و یوزینک صاپ صاری کسیدیکنی ... یازار .
ییلانک عمومی صورتده انسانه القا ایتدیکی استکرا هله قاریشیق حشیت حسندن
آیری اوله رق ، شکلاً و حجماً اظهار ایتدیکی کوچوکلک اواهمیتسزک ایله هجومی
نتیجه سنده حاصل اولان سریع و مدهش اولوم آره سنده کی نسبتسزک ده بو حیوانک
فکر اوزرنده یاپدیغنی انطباعلری شدتلندیرمه جوق یاردیم ایتمشدر . اون آلتیجی
عصرده هندستانده سیاحت ایتش اولان برذات هندلیرک شویله دیدکلرینی بیلدیریور :
« ییلانلر روح (قوت) الهی در ؛ اگر بو حیوانلر اللهک روحی اولماسه لر دی
الله بونلره اودرجه قوت و قدرت و برمزدی ؛ اویله بر قدرت که : انسان خفیفجه
ایصیریر ایصیرماز اولدیریوریور ؛ »

معلوم اولدیغنی اوزره سحر باز دو قورلغنده « تداوی بالمثل » جوق اساسلی
برعمده در ؛ بوقاعده یه کوره سزی ایصیران ییلانک برپارچه سنی قوپاروب یاره نک
اوزرینه قویمق اک ای تداوی اصولدر . حضرت عیسی ییلان سوقش اولان بر
جوجوغنی بویولده تداوی ایتش .

(پلینی) نک زمانندن طوتکزده بوتون قرون وسطی انساننده ییلان سوقاسنه
اک مکمل چاره یاره اوزرینه اولو بر ییلانک اتی ، یاخود یاغنی وضع ایتک ، یاخود
بر یوتوم Viper wine ییلان شرابی ایچمک ایدی (پلینی نک تاریخ طبیعی) . ییلان
اتنک خواصی ، فوائدی (غالین) طرفندن ده تصدیق اولنور . (نرو) نک باش
هکیمی (آندروماخوس) طرفندن ییلان اتی تریاق رچته سنه داخل ایدیلش
واوزماندن بری تریاقک اک اساسلی مرکباتندن عد اولمشدر . مشهور (بونت) قرالی
« مهرداد » ک زهر لره عا ئدیا پدیغنی تجربه لر نتیجه سنده کشف اولدیغنی سویله نیلن بویان زهرک

(تریاق ترتیبک) روما ایمپراطوری (مارق - اورمل) طرفندن هرکون قوللا - نیلیدیغی ده او قویورز .

اون ایکنجی میلاد عصرنده (بینککن) لی (هیله غارد) نام ذات زهردن متأثر اولماق ایچون انسانک آئنده زهرلی بر ییلانک قوروتیلمش یورکی لازم کلدیکنی سویله یور . بوطلمس انسانک کدروغصه سنی ده داغیتهرق نشته لندیریر ایمش . ینه اون ایکنجی میلاد عصرنده آفریقانک ویا هندستانک مجهول بر گوشه سنده یاشادیغی اسطوره طرزنده سویله نیلن (پرسترجون) اسمنده بر خرستیان حکمدارک سرانی « عقیق یمانی » ایله بوینوزلی ییلانلرک بوینوزلرندن یاپیلمش ایمش . صوک درجه نادر بر ماده اولان بوییلان بوینوزی سرایه هر هانکی بر زهرک صوقولماسنی امکانشز قیلارمش .

سحر بازلق اساساته کوره بر ییلان رسمی ویا مجسم شکلی ده اصل ییلانک حاصل ایتدیکی فوائد مالک عد اولنور . حضرت موسی نک چولده یامش اولدیغی پرنچ ییلان بوتوعدن در . بنی اسرائیلدن برینی چولده ییلان ایصیره جق اولورسه بو ادام پرنچ ییلانه باقنجه افاقت بولوردی . [ییلانجق خسته لنی ایچون شیمدیکی زمانده بویله معدنی (خصوصیه طونچ ، ویا پرنچ) ییلانلر قوللانیلدیغی کورولمکده در . استانبولده بویله طونچ ییلانلرله ییلانجق علی تداوی ایدنلر واردر . ۱۰]

(پتروآبانو) نام ذات ده برقان طاشنک آلتین خلقه یه وضعیه یوزوک اوله رق قوللانیلماسنی توصیه ایدر . فقط بوقان طاشی اوزرنده بر انسان رسمی بولنوب بر ییلانی صاغ آلیله باشندن صول آلیله قویروغندن طوتمش اوله جق وبوطاش آلتون خلقه یه اوطوردیلیر ایکن طاشنک آلتنه قورومش بر « ییلان یاصدیغی اوتی » کوکی قونیلمش بولنه جقدر . بو حالد زهره قارشى تحفظ اوچ قاتلی اوله رق تأمین ایدیلش بولنیور ؛ چونکه قان طاشنک ذاتاً مسلم اولان سحرى قوتنه ییلان رسمی

[۱] بوسورنله ییلانجی تداوی ایتمه ادعاسنده بولان شخصلره تورکار (ییلانجیجی) دیرلر . ییلان طوتانلره ویا آلیشدیرانلره (ییلانجی) دینیر . یوقاریده بحث ایتدیگمز معدنی ییلانلردن بر چیفتنک استانبول کومروکی دائره سنده محفوظ اولوب خسته لره کفالتله ویریلدیگنی دویدمسه ده تفصیلاتنه واقف دکلم .

وییلان یاصدیفی کوکنک قوتلری ده انضمام ایدیور. لکلی مختلف بنکلی یاقراقلری
وییلان باشنه بکزر توخوملری اولان نباتات ده تا (پلینی) نك زماندن بووقه
قدر زهره ویا ییلان سوقاسنه قارشى بر دوا طانیمشدر .

ایشته یوقاریده صایدیغمز اسبابدن دولایی شکللری ویا بنکلی جهتیله ییلانلری
آ کدیران طاشلرک و مرمرک ییلان سوقاسنه قارشى شفا خاصه لری اولدیغه
اینانیلماسی ثعجه شایان دکدر . بوخاصه لره مالک اولدیغه اینانیلان مواد میانده
مستحاثه حاله کلش کوپک بالققرینک دیشلری ده اونوتیلما مالیدر ، که : بونلر
قرون وسطی ده (ییلان دیلی) یاخود (آمونیت) دیه طانیلیر وطاش کیلمش
ییلانلر اولدققرینه اینانیلیردی . بو آمونیت ییلان طاشلرینک توزع ایتمش اولدیغی
مملکتلره شمالی آمریقایی ده ادخال ایده بیلیرز ؛ چونکه میستر (سکیت) شمالی
آمریقاده کی قرمری دریلی وحشی لردن بر (سیو) رئیس طرفندن کندیسنه
« ای علاج ! » دیه ویریلن بر آمونیتی ۱۸۹۱ (فولکلور - خلیات) قونفره -
سند تشریر ایتمشدی .

مالطه آطه سند ییلان رنگنی ، ییلان کوزلرینی ، ییلان آق جکرینی ، ییلان
دیلمی آ کدیران طاشلر ییلان سوقاسنه قارشى بر طلسم اوله رق اهالی طرفندن
مظهر رغبت اولور . ییلان سوقالرینه دوغروندن دوغرویه بو طاشلر تطبیق ایدیلیر ،
یاخود صویه قونیلهرق پان زهر اوله رق ایچیلیر و بو طاشلرده « مالطه طوبراغی »
کی (سن پول) ک مغاره سیله علاقه داردر .

(سرپانتین) و (اوفیت) طاشلری (که اسملرینی اوزرلرنده کی ییلانقاوی خطرله
ونقطه لره بورجیلدرلر) و شکللری بالذات ییلانه بکزه یین باشقه طاشلرده یاترهرکی
قوللانیلیرلر . (پلینی) نك زمانده تزیینی انشا آتده قوللانیلان (سرپانتین) و (اوفیت) لری
خلق باش آغریسنه و ییلان سوقاسنه قارشى دواعد ایدرلردی . بعدالمیلاد دوردنچی
عصرده (اوفیت) طاشنک خالص شراب ایچنه قونیلماسیله قطعی برپانزهر اوله جنی
توصیه ایدیلور ، حق (ماقائون) طرفندن (فیلو قته ت) اووجهله تداوی اولمش .